

Arkivsak: 200600623
Arkivkode: 531
Saksbeh: Tor Fjellstad

Saksgang	Møtedato
Teknisk- og miljøkomiteen	05.03.2007
Oppvekst- og kulturkomiteen	06.03.2007
Bydelsutvalget	22.03.2007

BYDELSREFORM 2004 - FORSØK MED NYE OPPGAVER TIL BYDELENE. EVALUERING AV BYDELSFORSØKENE

Bakgrunn:

Basert på forsøksordningen, vedtatt i bystyresak 57/02, ble bydel Grünerløkka valgt ut som forsøksbydel med overføring av ansvar for nye oppgaver til bydelene. Disse forsøkene ble, etter oppdrag fra byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenester, evaluert av Først og Høverstad ANS.

Evalueringen fra Først og Høverstad ANS er basert på en skjemabasert spørreundersøkelse. Både bydelsutvalgsmedlemmene, bydelsadministrasjonen og etatene svarte på undersøkelsen. I etterkant av spørreundersøkelsen ble det gjennomført evalueringskonferanser og oppsummeringskonferanse. Svarene på skjema og innspill/informasjon i evalueringskonferansene ble bearbeidet i form av en rapport der konsulentfirmaet har kommentert svarene og anbefalt om prosjektene videreføres eller ikke.

Evalueringen skal gi beslutningsgrunnlag med hensyn til om forsøkene skal avsluttes, forlenges eller utvides, eventuelt innføres som generelle ordninger for alle bydelene. Det vil deretter bli fremmet byrådssak på bakgrunn av bydelenes uttalelser og med utgangspunkt i rapporten. Byrådsavdelingen for velferd og sosiale tjenester ber om at rapporten behandles av bydelsutvalget innen 15. mars 2007.

Vurdering:

Bydelsadministrasjonen har følgende kommentarer til evalueringsrapportens oppsummeringer og anbefalinger.

Klagesaksbehandling i byggesaker

Bydelen viser innledningsvis til noen viktige konklusjoner i rapporten:

- Saksbehandlingstiden for klagesaker i forsøksbydelene har vært betydelig kortere enn i saker som har gått gjennom byrådet til byutviklingskomiteen. Dette er et viktig

serviceelement i byggesaker – og en reduksjon i saksbehandlingstiden vil således fra publikums side vurderes som en effektivitetsøkning.

- Det konkluderes også med at kvaliteten på vedtakene i forsøksbydelene ikke er annerledes (dårligere eller bedre) enn i de saker som følger den ordinære linjen (byrådet – byutviklingskomiteen).
- Fylkesmannen konkluderer i sin vurdering med at klagebehandlingen i forsøksbydelene ikke rammes av forvaltningslovens habilitetsregler.

Konklusjon

Lokal kunnskap og nærhet er viktig og Teknisk- og miljøkomiteen og bydelsutvalget har lagt vekt på lokale hensyn i sin klagebehandling. I noen saker har det også vært et betydelig engasjement og oppmerksomhet fra publikum.

Etter bydelsutvalgets oppfatning kan lokal kunnskap og lokalt engasjement sikre likebehandling i vel så stor grad som behandling av klagesakene i byrådet og byutviklingskomiteen. Det kan også være vel så viktig å sikre likhet i vurderingene og behandlingen innenfor et område (en bydel) som mellom bydelene.

Dessuten er Fylkesmannen det endelige klageorganet, og dette sikrer kvaliteten på saksbehandlingen og vedtak som innebærer at forskjellsbehandling kan oppheves.

På bakgrunn av rapportens anbefalinger og våre egne erfaringer bør ordningen gjøres permanent og omfatte alle bydeler.

Bestilleransvar for drift og vedlikehold av lokale kommunale veier og ansvar for trafikkregulering

Rapporten oppgir at prisene i store kontrakter er lavere og at oppfølging/forvaltning av kontraktene er mindre ressurskrevende. Forsøksbydelene måtte under forsøksperioden forholde seg til inngåtte avtaler. Dermed har vi ingen erfaring eller grunnlag for å forutsi om prisene i kontraktene blir lavere når kontraktene er store.

Det argumenteres med at områdekontraktene som bydelene var bundet av, har gjort det vanskelig å utnytte mulighetene for å knytte drift og vedlikehold av veiene til drift og vedlikehold av lokale parker og nærmiljøanlegg. Det er ingen tvil om at bindingen til etatens inngåtte avtaler har vært en bremsekloss for bydelen, men vi viser i rapporten at bydelen samkjører deler av oppgavene tross de vanskelige rammene, og dermed klar vi å skape synergieffekter av dette.

Det argumenteres i rapporten med at det er ”behov for en teknisk avdeling i bydelene”. Bydelen har i dag kontraktstekniske/kontraktsoppfølgingsoppgaver som ivaretas av avdelinger i administrasjonen. Det er mulig å organisere dette på annen måte. Utfordringen har ligget i at dette har vært et forsøk og ikke en permanent oppgave. Dette gjør det til en utfordring for administrasjonen å organisere ressursene på nytt. For øvrig er vi meget tilfreds med dagens ordning hvor prosjektene styres av Servicekontoret. Dette er også påpekt i rapporten.

Rapporten mener at en fordeling av oppgaver ikke vil være publikumsvennlig, i og med at innbyggerne vil ha problemer med å vite hvilken adressat henvendelser skal rettes til.

Oslo kommune har en felles portal; ett telefonnummer (02180) som loser folk i systemet. Derfor er bydelsadministrasjonen uenig i dette utsagnet om at fordeling av oppgavene ikke er publikumsvennlig.

I dag er det mange også instanser som opererer innen den veitekniske delen av oppgavene: AS Oslo Sporveier har ansvaret for trikkesporene, Statens Veivesen for riksveiene, Oslo kommune for kommunale veier, Trafikketaten for parkeringsplassene. Dersom bydelene overtar ansvaret for bolig gatene vil det ikke skape mer forvirring hos publikum fordi det allerede er mange instanser som opererer i forskjellige kategorier. For publikum vil det være naturlig å forholde seg til sin bydel ved henvendelse om park, torg og gater, renhold, trafikkregulering og veidrift.

Rapporten viser til Samferdselsetatens uttalelser om at myndigheten bydelsutvalget har fått i forbindelse med trafikkregulering er liten. Bydelsutvalget har myndighet til å vedta oppføring av nye humper og innføring av 30 km fartsgrense. Forsøksbydelene har fått delegert myndighet fra byrådsavdelingen for miljø og samferdsel til å fatte vedtak om nye humper i bolig gater. Samme myndighet er ikke delegert etaten, da etaten kun er forberedende saksorgan for byrådsavdelingen. Bydelen har i forsøksperioden fått større innflytelse og etablert god kontakt med Politiet, Trafikketaten og Samferdselsetaten. I dag samarbeider bydelen tettere med disse instansene og tar opp lokale saker hyppigere, og med mer tyngde enn tidligere. Derfor er bydelsadministrasjonen uenig i at bydelsutvalgets myndighet er for liten. Det kan virke som om Samferdselsetaten ikke viser stor nok forståelse for hva denne myndigheten betyr for befolkningen på lokalt nivå.

Den samlede vurderingen fra 18 av 21 bydelsutvalgrepresentanter mener at det er en fordel at bydelsutvalget har ansvar for trafikkregulering av lokale kommunale veier, og anbefaler at forsøket videreføres/utvides til de andre bydelene. De fleste representanter mener at bydelsutvalget har enn reell påvirkningsmulighet og at forsøket har økt det lokalpolitiske engasjementet. Det oppgis at Samferdselsetaten oppleves som "egenrådige" eller "lite lydhøre overfor innspillene fra bydelsutvalgene og innbyggerne".

Konklusjon

Rapporten viser at forsøksoppgavene har økt lokaldemokratisk innflytelse og engasjement. En samlet vurdering av BU-medlemmene viser et klart flertall som anbefaler at forsøkene videreføres eller utvides til de øvrige bydelene. Mange BU-medlemmer mener at det reageres rask på publikums henvendelser og at lokalkunnskap har betydning for prioriteringer av oppgavene.

Alle bydelsadministrasjonene som deltok i forsøket er av den oppfatning at overføring av ansvaret for drift og vedlikehold av lokale kommunale veier har ført til endring i omfang/standard. Det kommenteres videre at bydelene opplever en økning i antall publikumshenvendelser og at publikum får raskere saksbehandling. Evalueringsrapporten indikerer at servicen har blitt bedre på de områdene som berører forsøkene. Forsøkene har styrket helhet og sammenheng mellom tjenestene i den grad det har vært mulig.

I Bydel Grünerløkka er det er bestilt tilleggstjenester i forsøksordningen og tatt i bruk interne ressurser for å øke standarten på lokale veier. Samkjøring av oppgavene veidrift og parkdrift i bydelen gir også et helhetlig utført vedlikehold.

Samferdselsetaten har tidligere ment at ulike prioriteringer av oppgavene fra etaten og bydelene kan føre til at entreprenørenes mulighet for å planlegge effektiv gjennomføring av drift og

vedlikehold svekkes. Det er imidlertid ikke vist til konkrete eksempler fra forsøksperioden som bekrefter denne problemstillingen.

Selv om rapporten anbefaler avvikling av forsøkene sier den følgende:

” Vi er klar over at dette vil kunne svekke engasjement og innflytelse i forhold til spørsmål knyttet til det fysiske nærmiljøet i forsøksbydelene og anser det som klar ulempe ved vår anbefaling”

Bydelen har gode erfaringer med forsøket og ønsker å videreføre forsøket som en fast oppgave. Oppgavene styrker brukermedvirkning og legger forholdene til rette for et mer levende demokrati. Desentralisering av oppgavene sikrer at omfanget og sammensettingen av tjenestetilbudet tilpasses innbyggernes behov og ønsker, samt at tjenesten organiseres effektivt.

Bestilleransvar for bibliotekfilialer

Forsøket i 2004/2005 innebar at forsøksbydelene overtok bestilleransvaret for bibliotekfilialene i bydelene. Bydelenes bestilling og samhandling mellom bydelene og bibliotekfilialene skulle bidra til å styrke tjenestetilbudet, og gjøre bibliotekene til en aktiv del av kultur-, kunnskap- og læringsmiljøet i forsøksbydelene. Mulighetene for bedre tilpasning av bibliotektjenesten til spesielle lokale forhold var et sentralt siktemål.

Bibliotekforsøket ble avviklet pr. 31.12.05. En funksjonsdeling mellom filialene endret bibliotekstrukturen. I følge Kultur- og idrettsetaten vil denne strukturen være vanskelig å kombinere med bestilleransvar i bydelene for bibliotekfilialene.

Alle bydelene oppgir i rapporten at den begrensede handlefriheten i forsøksordningen med krav om kjøp av tjenester fra hovedbiblioteket, og tjenestebeskrivelse for hva som skal leveres, har begrenset bydelenes muligheter til å påvirke tjenesten. Bydelene hadde ikke anledning til å påvirke bibliotekfilialenes drift utover mulighetene til å tilføre ekstra midler til finansiering av nye tiltak/utvidelse av driften.

Konklusjon

Det kommer klart frem i rapporten at forsøket har ført til tettere kontakt mellom bydelen og bibliotekfilial Grünerløkka. Det har også gitt nye muligheter til å knytte informasjonsvirksomhet og aktiviteter ved bibliotekfilialen nært opp til bydelens ansvarsområder.

I forsøksperioden hadde begge partene gjensidig innsikt i hverandres fagområder og tjenester. Etter administrasjonens mening er det helt tydelig at bibliotektjenesten faller inn som en naturlig del av arbeidet på lokalt nivå. Nye arenaer for informasjon og representasjon gir oss nye muligheter til å fange opp signaler om våre brukeres behov. Det vil hjelpe oss med å tilrettelegge tjenestene i et nåtids- og fremtidsrettet perspektiv.

Endring av bibliotekstrukturen bl.a som en følge av Bystyremelding nr. 1/2005 - Deichmanske bibliotek i det 21. århundre - Byrådsak 48 av 08.03.2005 gir at det må tas en gjennomgang av rammene rundt en eventuell overføring av bestilleransvaret for bibliotekfilialer til bydelene på nytt.

Bestilleransvar for tannhelsetjenester for brukere av hjemmesykepleie og beboere på sykehjem

Konklusjonen fra forsøket er entydig: Bydelen har ingen mulighet til å påvirke omfanget av brukernes rettigheter gjennom en bestilling til Tannhelsetjeneste Oslo KF (THT). Et bestilleransvar lagt til bydelene er dermed ikke reelt. Imidlertid, som rapporten understreker, er det avgjørende at bydelene samarbeider med THT og informerer og oppfordrer brukere til å benytte seg av sin rettighet, samt at hjemmetjenestene og pleie- og omsorgsinstitusjonene sørger for daglig munnhygiene og tannpleie.

Bydelsdirektørens forslag til vedtak:

- 1. Bydelsutvalget foreslår at klagesaksbehandling i byggesaker legges som en fast oppgave til bydel.*
- 2. Bydelsutvalget foreslår at drift og vedlikehold av lokale kommunale veier, og trafikkregulering legges som faste oppgaver til bydel.*
- 3. Bydelsutvalget foreslår at forsøk med bibliotekstjenesten tas opp til ny vurdering innenfor rammer som gir reell innflytelse og myndighet, på en slik måte at det ikke kommer i konflikt med endringene i bibliotekstrukturen.*
- 4. Bydelsutvalget foreslår at forsøket med bestilleransvar for tannhelsetjenester for brukere av hjemmesykepleie og beboere på sykehjem avvikles og at oppgaven ikke legges til bydel.*

Oslo, 28.2.2007

Heidi Larssen
bydelsdirektør